

Говор првог потпредседника Владе и министра спољних послова Републике Србије Ивице Дачића поводом одржавања Новогодишњег пријема:

„Ваше екселенције,
Поштовани представници медија,
Драги пријатељи,

Драго ми је да смо поново заједно на новогодишњем пријему, којим наше Министарство већ успоставља малу традицију дружења на дан дочека православне или српске Нове године. Задовољство ми је што сте се одазвали мом позиву, што видим да сте одморни и расположени да у нову 2020. годину уђемо орни за посао и за још бољу сарадњу. Као и до сада, Министарство спољних послова и ја ћемо и у 2020. години држати отворена врата за разговор и сарадњу са свима вама и уверен сам да ћемо у том смислу имати још бољу и садржајнију годину.

Дозволите ми да укратко подсетим на најважније активности које су обележиле наш рад у протеклој години и да вам у неколико речи најавим наше планове и очекивања за годину која је пред нама.

[UHKJrI9EJcM](https://www.youtube.com/watch?v=UHKJrI9EJcM)

Државни приоритет Републике Србије у протеклој години, а то ће бити и у години пред нама, свакако је борба за очување суверенитета и територијалног интегритета. У остварењу овог комплексног задатка и наше уставне обавезе, спољнополитичке активности заузимају највише место и зато Министарство спољних послова, наша дипломатска служба, моји сарадници и ја као приоритет и даље пред собом имамо активности које су везане за процес око Косова и Метохије. Упркос нашем максималном залагању и конструктивности, нисмо задовољни напретком тог процеса у прошлој години, јер прави дијалог је изостао, услед одбијања Приштине да укине одлуку о такси на робу из централне Србије. Несхватљиво је да је ова антицивизацијска мера опстала дуже од годину дана, упркос захтевима са свих страна света да буде укинута. Надамо се да ће се

то променити током ове године, да ће таксе бити укинуте што пре, како би се наставио дијалог за који је Србија заинтересована и у њему види једини пут за постизање компромисног и дугорочног решења.

Србија је и током 2019. године показала да је одговоран и конструктиван партнер у овом процесу. Наши аргументи и наша принципијелна позиција кључно су утицали на то да током протекле године још пет чланица УН повуче своје раније одлуке о признању Косова. То су Република Палау, Република Того, Централноафричка Република, Република Гана и Република Науру, којима још једном упућујем захвалност. Тако да је сада укупно 17 држава повукло раније одлуке, а у Уједињеним нацијама данас више чланица не признаје Косово као државу, него што је признаје. Такав однос у међународној заједници, у још изразитијем облику, показао се и приликом новог покушаја Приштине да постане чланица Интерпола у октобру у Чилеу, када је повукла кандидатуру суочена са још већим бројем противника тог чланства.

Република Србија је спремна за наставак дијалога у вези са Косовом и Метохијом, и у том смислу напорно радимо са свим међународним партнерима, како бисмо се што пре вратили процесу који ће обезбедити компромисно и дугорочно решење за Косово и Метохију. Ја се надам да ћемо се током ове године вратити дијалогу и да ћемо успети да надокнадимо пропуштено време. Али понављам, Србија није сама у овом процесу и не зависи све од нас и наше јасне спремности за разговор.

Наш кључни спољнополитички приоритет и даље остају европске интеграције и пријем Републике Србије у пуноправно чланство ЕУ, а самим тим и спровођење реформског процеса у складу са највишим стандардима који су пред њу постављени. Током 2019. године формиране су институције Европске уније, а изузетно је позитивно што у саставу нове Комисије и даље постоји функција комесара за проширење. Србија изражава пуну подршку Оливеру Вархељију у нади да ће успети да, заједно са државама чланицама ЕУ, омогући бржу динамику приступног процеса. Поздрављамо истовремено и избор високог представника ЕУ за заједничку спољну и безбедносну политику Жозеф Борела.

Настојање да се ЕУ реформише и прилагоди потребама данашњице, као и изазови са којима су суочене државе чланице ЕУ, утицали су да се динамика приступног процеса одвија недовољно брзим темпом. Ипак, препознати су реформски процеси који се предузимају у Србији и током 2019. године отворена су два преговарачка поглавља, чиме је Србија отворила више од половине преговарачких поглавља (18 од 35) и несумњиво је на путу чланства у ЕУ.

Од конкретних активности које имају значајну импликацију на грађане Србије, треба издвојити потписивање Споразума о смањењу трошкова роминга у региону чиме је отворена могућност за бољу комуникацију и свакако економски исплативију везу, а са тенденцијом да се овакав наступ примени и ка државама чланицама ЕУ.

После интензивних напора Републике Србије, прошле године отворен је и Секретаријат Транспортне заједнице, са седиштем у Београду. Подсећам и на то да је Србија 1. јуна 2019. године преузела председавање Јадранско-јонској иницијативи и Макро –

регионалној стратегији ЕУ за овај регион.

Председавање Савету ЕУ ових дана преузела је Хрватска, а од ње очекујемо, као државе из нашег региона и чланице која се последња придружила ЕУ, да пружи посебан допринос политици проширења. Самит ЕУ-Западни Балкан који се планира за мај у Загребу требало би да забележи конкретан резултат и да до тада буде у потпуности јасна методологија приступног процеса. За државе које су већ одмакле са интеграцијом и отвориле више од половине преговарачких поглавља, као што је Србија, динамика процеса мора бити унапређена са јасном политичком подршком.

У другој половини 2020. године посебне резултате очекујемо од Немачке као најснажније економије ЕУ и свакако важне чланица ЕУ са капацитетом да генерише значајније одлуке. Потребно је да високо на агенди буде политика проширења и да активности обе стране, ЕУ и Србије, иду са циљем да се започети процеси одвијају бржим темпом ка конкретним и видљивим резултатима по становништво.

Имајући у виду значај који за европске интеграције има и јачање односа у нашем региону, могу да констатујем да је током прошле године са највећим бројем суседних и земаља југоисточне Европе очуван висок ниво политичких и економских односа. Одржане су заједничке седнице влада са Мађарском и Словенијом, а од посебног је значаја одржавање Трећег састанка Високог савета за сарадњу Србије и Грчке и потписивање Заједничке декларације о успостављању стратешког партнерства између две земље. Србија је, такође, иницирала идеју формирања Регионалне зоне слободног кретања људи, роба, услуга и капитала (тзв. „мини Шенген“), што ће несумњиво имати позитиван утицај на односе у региону. Тиме смо се још једном легитимисали као активан, поуздан и кредибилан партнер у региону и шире.

Што се тиче билатералне сарадње, можемо бити веома задовољни протеклом годином, будући да су Србију посетили министри иностраних послова 21 државе из целог света, а ја сам боравио у билатералним или радним посетама у чак 33 земље. Наставићемо и у 2020. години да унапређујемо односа са земљама у региону, као и са главним спољнополитичким партнерима и традиционалним пријатељима Републике Србије (првенствено са чланицама ЕУ, Руском Федерацијом, Кином, Сједињеним Америчким Државама), али подједнако ангажовано и на додатном развоју сарадње и односа са државама из целог света.

На овом месту посебно бих истакао значај прошлогодишње посете председника Француске Емануела Макрона, што је била прва посета Србији француског председника после 18 година, када је потписано чак 25 споразума, чиме је створена снажна основа за даље јачање билатералних односа две земље. Истакао бих такође и сусрете председника Александра Вучића и председника Руске Федерације Владимира Путина најпре у Београду 17. јануара, а потом у Сочију 4. децембра, кода је још једном потврђен изузетно висок ниво политичких и економских односа две земље. Претходну годину обележило је и потписивање Споразума о слободној трговини између Србије и Евроазијске економске уније, чиме је производима из Србије отворено тржиште од 185 милиона људи, што ће даље продубити односе са државама евроазијског региона.

Континуирано се продубљује свеобухватно стратешко партнерство са НР Кином, а посебно бих издвојио учешће председника Вучића на Другом форуму о међународној сарадњи „Појас и пут“ у Пекингу, као и учешће председнице Владе Ане Брнабић на 8. Састанку шефова влада Кине и земаља Централне и источне Европе у Дубровнику у априлу прошле године. У контексту јачања односа Србије са партнерима из Азије издвојио бих посету Републици Србији министра спољних послова Индије Џаишанкара у новембру била је прва посета реализована на том нивоу после више од три деценије, а посета тадашњег МИП Јапана Таро Кона Србији августа месеца била је прва посета Републици Србији на овом нивоу у последњих 18 година. У 2019. Република Србија и Република Кореја обележиле су 30. годишњицу од успостављања дипломатских односа, а МИП Р. Кореје Ганг Гјонг Хва боравила је у посети Р. Србији почетком јуна. Србија је у 2019. нарочиту пажњу поклонила и успостављању односа са државама са којима још увек немамо дипломатске односе, а циљ нам је да успоставимо дипломатске односе са свим чланицама УН-а.

На билатералном плану постигнут је напредак у односима са Сједињеним Америчким Државама. Са америчке стране је у више наврата истакнута подршка САД укидању такси и наставку дијалога Београда и Приштине. У циљу садржинског побољшања билатералне сарадње фокус ће бити на јачању економског сегмента, реализовању посета на високом и највишем нивоу, уз обезбеђивања наставка подршке европским интеграцијама и актуелним напорима Србије на остваривању регионалног мира и стабилности. Настављено је интензивирање политичког дијалога и унапређење сарадње са земљама Латинске Америке и Кариба узајамном реализацијом посета и учешћем званичника из Србије на регионалним скуповима.

Србија је наставила да обнавља везе са старим пријатељима из региона Африке и Блиског истока. Повећани обим размене посета на високом нивоу, као и бројни састанци са шефовима дипломатија држава Африке и Блиског истока на међународним скуповима сведоче о спремности да се односима са њима дају нови садржај и квалитет. Србија ће наставити да подржава и даје активан допринос мирном решавању спорова у Африци и на Блиском истоку, првенствено кроз учешће у мировним мисијама у којима је ангажована (у Либану, Централноафричкој Републици, ДР Конгу, Сомалији и Малију).

У вези са проширивањем наше дипломатско-конзуларне мреже, посебно бих издвојио отварање Амбасаде Републике Србије у Јерменији, у децембру, као и почасних конзулата у Једрену у Турској, у Ници у Француској, у престоници Перуа Лими, затим у Питештију у Румунији, као и Конзуларне канцеларије у Дрвару у Босни и Херцеговини. Министарство је започело процедуру отварања Почасног конзулата у Грузији са седиштем у Тбилисију. Такође, у јулу 2019. године формално је донета Одлука о отварању Културно-информативног центра Републике Србије у Лондону. Спровођење ове одлуке је у току, те се очекује да ће КИЦ, након што буду завршени радови на адаптацији просторија, почети са радом у првој половини 2020. године. Радују нас и отварања амбасада Казахстана и Краљевине Камбоџе у Београду, као и дипломатске канцеларије Амбасаде Грузије у Атини са седиштем у Београду и Конзулата Грузије у Србији.

Током 2019. Србија није била ништа мање активна ни на мултилатералном плану, где смо

интензивно радили на заштити наших интереса у међународним форумима, као и на давању доприноса наше земље активностима међународних организација. Државна делегација, предвођена председником Вучићем, имала је запажено учешће на генералној дебати 74. заседања Генералне скупштине УН у Њујорку, као и на осталим састанцима на високом нивоу под окриљем УН. Том приликом остварен је велики број сусрета са високим званичницима држава чланица УН, као и са највишим представницима ове Организације, где је наша делегација представила наше кључне националне приоритете.

Као што сам кратко већ поменуо, наставили смо да активно делујемо у циљу спречавања чланства тзв. Косова у различитим међународним организацијама, што остаје један од приоритета и у наредном периоду. Успешно је спречено остваривање чланства тзв. Косова у Европској радио-дифузној унији (ЕБУ) и Интраевропској организацију пореских администрација (ИОТА). Потврђена је ојачана међународна позиција Србије, као и опредељеност великог броја држава да поштују правила међународног права и принципе на којима се заснива међународни поредак. У новембру прошле године, током 40. заседања Генералне конференције Унеска у Паризу, Србија је реизабрана у чланство Извршног савета ове организације, у коме ће бити до 2023. године. Својим активним приступом и конструктивним деловањем, наша земља је, као досадашњи члан Извршног савета, пружила значајан допринос укупном раду Унеска.

У погледу предстојећих активности, посебно истичемо планирано учешће делегације Србије на седницама Савета безбедности Уједињених нација у априлу и октобру 2020. године, на којима се разматрају редовни извештаји УНМИК.

У области безбедносне политике задовољство ми је да констатујем да је Србија наставила да конкретно доприноси светској, европској и регионалној безбедности учешћем у мисијама и операцијама ЕУ и УН и кроз посвећеност Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици ЕУ. Србија тренутно учествује у четири мисије ЕУ и пет мисија и операција УН са 284 припадника безбедносних снага и са процентуалним учешћем жена од 13%. Према листи УН (контрибуције у УН мисијама) Србија се налази на 49. месту од 122 земље, односно на 9. месту у Европи и првом месту у региону ЈИЕ. Када посматрамо контрибуције у односу на број становника, наша земља је 3. по реду контрибутор у Европи.

Партнерски однос са НАТО је веома важан елемент државне политике Србије и настојања да регион буде трајно стабилан. Упркос тешком наслеђу односа са Алијансом, оличеном у илегалном бомбардовању наше земље 1999. године, стално тежимо да унапредимо односе са овим војним савезом. Почетком новембра прошле године успешно је окончана процедура усвајања новог циклуса Индивидуалног акционог плана партнерства између Србије и НАТО (ИПАП-а) за период од 2019. до 2021. Политика војне неутралности Србије не доводи се у питање, а активности Србије и садржина сарадње, укључујући војне и друге вежбе са земљама које нису чланице НАТО-а, нису на штету наших односа са Алијансом и са појединачним државама чланицама НАТО-а.

Ситуација на Косову и Метохији представља за Србију највећи политичко-безбедносни изазов. Србија и НАТО имају обавезе у складу са Резолуцијом СБУН 1244 и

Војно-техничким споразумом, а примена тих обавеза представља императив за обе стране. Од НАТО очекујемо да са разумевањем сагледава и подржава наше приоритете, што се нарочито односи на Косово и Метохију. НАТО вођена мисија КФОР има посебан значај за српску заједницу на Косову и Метохији. Сматрамо да, нажалост, безбедносна ситуација у Покрајини захтева, ако не веће, бар несмањено присуство КФОР. Србија се снажно противи трансформацији тзв. „Косовских безбедносних снага“ у тзв. „Војску Косова“, јер се тиме крши Резолуција СБ УН 1244 и угрожава регионална и шира стабилност.

Паралелно са безбедносном сарадњом са западним партнерима и НАТО, настављамо интензивну сарадњу са другим партнерима и пријатељима у свету, попут РФ, Кине и других држава, а све у циљу доприноса глобалном миру и стабилности.

У новој 2020. години, у плану је даље ширење и модернизација конзуларне мреже, као и подизање квалитета конзуларних услуга нашим држављанима у свету. У контексту бројних случајева ангажовања дипломатско-конзуларне службе на заштити интереса и права наших држављана, посебно бих овом приликом издвојио успешно решавање случаја отмице деце држављанке Србије Славице Бурмазовић.

У оквиру визне политике, настављен је рад на усклађивању нашег визног система са стандардима и препорукама ЕУ. Истовремено, инициране су активности у циљу либерализације визног режима кроз закључивање више билатералних споразума, тако да ће се и у 2020. години наставити са ширењем круга земаља у које наши држављани могу путовати без виза. Држављани Србије могу путовати без визе у 71 земљу, односно у 94 са дипломатским и службеним пасошима, а пасош Србије је рангиран на 39. месту према најновијој пројекцији Henley Passport Index-у за 2020. годину.

Овом приликом бих поменуо успостављање „академског моста“ између Србије и Израела отварањем Хебрејског центра у Београду и Српског центра у Јерусалиму. Верујем да овакве активности додатно доприносе очувању и вредновању историјских чињеница, као и универзалних вредности човечанства.

Имајући у виду значај очувања и модернизовања архивске грађе, у сарадњи са Народном библиотеком Србије започели смо у 2019. години рестаурацију, конзервацију и дигитализацију 103 међународна уговора из Дипломатског архива.

У оквиру Програма сарадње са дијаспором и Србима у региону у току протекле године реализовали смо низ пројеката у циљу очувања националног и културног идентитета дијаспоре и Срба у региону и заштите њихових права. У 2019. години у укупном износу од преко 100 милиона динара суфинансирано је 414 пројеката намењених дијаспори и Србима у региону. Подржали смо више од 200 омладинско-спортских и културно-уметничких догађаја и приредби у иностранству и матичној држави. Значајан сегмент од преко 70 пројеката припадају области подршке организацији школа, кампова и едукативних радионица намењених дечјем и омладинском узрасту. У циљу унапређења услова за учење српског језика у иностранству, извршена је набавка, а започели смо и дистрибуцију уџбеника, лектире и дидактичких средстава за ниже разреде

основношколског узраста. У овој години нашој деци у иностранству послаћемо око 8.000 књига.

Важно је истаћи да константо радимо на унапређењу и модернизацији рада самог министарства, уз значајну пажњу коју посвећујемо сталном обнављању и едукацији дипломатског и административно-техничког кадра, као и унапређењу општих услова рада.

Кроз одговорно и рационално поступање, настојимо да модернизујемо објекте наших ДКП, уз куповину нових и реконструкцију оних који су већ у поседу Р. Србије, када то финансијске могућности дозвољавају.

Током 2019. године потписано је пет Меморандума о сарадњи између Дипломатске академије МСП Р. Србије и дипломатских академија Туниса, Малте, Гватемале, Бахреина и Еквадора.

Упоредо са бригом о будућности наше дипломатије, бринемо и о чувању грађе која сведочи о богатој дипломатској историји наше земље. У том смислу, истичем да је, у сарадњи са Архивом Југославије, Министарство организовало изложбу „100 година Савременог дипломатског архива“ у децембру прошле године.

Желео бих посебно да истакнем да су настављене наше активности у оквиру Регионалног стамбеног програма који за циљ има трајно решење стамбеног питања најосетљивијих категорија избеглих и расељених лица са простора бивше Југославије. У својству председника Комисије за координацију процеса трајне интеграције избеглица имао сам прилику да током читаве претходне године додељујем кључеве новоизграђених станова избегличким породицама које су изгубиле домове током ратних сукоба. У Републици Србији је до сада усељено више од 4 хиљаде стамбених јединица, а предвиђено је да то право оствари укупно 7 хиљада породица. Министарство спољних послова ће настојати да у сарадњи са нашим иностраним партнерима и у наредним годинама буду обезбеђена финансијска средства за функционисање Регионалног стамбеног програма, све док не буде у потпуности решен проблем избеглих и расељених који се сврставају међу најугроженије припаднике нашег становништва.

Даме и господо, драги пријатељи,

Сигуран сам да наши резултати у прошлој години, а нарочито наши планови за предстојећу годину нису и не могу бити потпуно остварени без пуне сарадње са вама, на чему вам захваљујем и очекујем да тим путем и наставимо. Најсрдачније вам желим много успеха у години пред нама, као и свако добро вама и вашим породицама.

Хвала!"

{joomplucat:2044 limit=4|columns=4}

{youtube}TZNH06Q02cU{/youtube}

